

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครู เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ตอน คือ

1. ผลการสำรวจความต้องการความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

โดยเสนอรายละเอียดของผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากการสำรวจความต้องการความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษจำนวน 86 คน ส่งแบบสอบถามคืนจำนวน 71 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.56 ปรากฏผลดังนี้

1.1 ผลจากการสำรวจข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศชายร้อยละ 39.44 เพศหญิง ร้อยละ 60.56 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 25-35 ปี สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 มากที่สุด ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและทุกคนเคยได้รับมอบหมายให้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รายละเอียดของผลการสำรวจแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	รายการ	ร้อยละ
1	เพศ	
	ชาย	39.44
	หญิง	60.56
2	อายุ	
	ต่ำกว่า 25 ปี	0
	25 – 35 ปี	53.52
	36 – 45 ปี	23.94
	46 – 55 ปี	11.27
	55 ปี ขึ้นไป	11.27
3	ระดับชั้นที่สอน	
	อนุบาล	18.18
	ประถม 1-3	46.59
	ประถม 4-6	22.73
	มัธยมศึกษา	12.50
4	วุฒิทางการศึกษา	
	ปริญญาตรี	54.93
	ปริญญาโท	45.07
5	ประสบการณ์นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	
	เคยได้รับมอบหมายให้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	91.14
	ไม่เคยได้รับมอบหมายให้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	9.86

1.2 ผลการสำรวจความต้องการทางวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการทางวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนบกพร่องทางสติปัญญา การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนออทิสติก มีความต้องการเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 39.57 รองลงมาเป็นความต้องการทางวิชาการด้านการศึกษาพิเศษเรื่อง การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 39.29 ลำดับที่สามเป็นเรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 33.49 ส่วนความต้องการทางวิชาการด้านการศึกษาพิเศษเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ การวัดและประเมินผลเพื่อจัดทำธุรการชั้นและเลื่อนชั้น การผลิตสื่อสำหรับเด็กพิเศษ การจัดทำสื่อทำมือสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เทคนิคการสื่อสารกับผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการ

พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 5.63 รายละเอียดค่าร้อยละของความต้องการทางวิชาการด้านการศึกษาพิเศษแสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ร้อยละของความต้องการทางวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ

เนื้อหาวิชา	ร้อยละของความต้องการ
1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	26.76
2. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	39.57
3. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	39.57
4. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	24.08
5. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น	15.49
6. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ	33.49
7. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนออทิสติกและบกพร่องทางอารมณ์	39.57
8. การจัดการเรียนร่วม	29.57
9. แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	26.76
10. สื่อ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาพิเศษ	28.17
11. การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ	39.29*
12. การงานอาชีพสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ	19.72
13. ภาษามือ	7.04
14. กิจกรรมบำบัด ดนตรีบำบัด ศิลปะบำบัด	29.43
15. พลศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ	23.08
16. การส่งต่อหรือเปลี่ยนผ่านผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ	26.76
17. การวินิจฉัยและคัดแยกผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ	28.17
18. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ สิทธิและประโยชน์ที่ครูผู้สอนเด็กพิเศษควรทราบ	23.94
19. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	25.35
20 อื่น ๆ ได้แก่ การทำสื่อสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำธุรการขั้นเทคนิคการสื่อสารกับผู้ปกครอง	5.63

หมายเหตุ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้หลายข้อตามที่สนใจ

2. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้วิจัยได้การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบด้วย เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล และ คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำเป็นชุดฝึกอบรมจากนั้นนำไปหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยการทดลองใช้กับครูที่ร่วมทดสอบการหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไขได้ชุดฝึกอบรมซึ่งประกอบด้วย เอกสารชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ปรากฏดังนี้

ชุดฝึกอบรมประกอบด้วย เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล มีรายละเอียด ดังนี้

เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครู เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบด้วย ชื่อชุดฝึกอบรมทางไกล คำชี้แจง การศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล โครงสร้าง เนื้อหา แนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมหลังการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับเนื้อหาในชุดฝึกอบรมจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับผลที่ได้จากการสำรวจความต้องการทางวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ นำเสนอเรื่องการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนบกพร่องทางสติปัญญา การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนออทิสติก และการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ ตอนที่ 2 นำเสนอเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย คำอธิบายชุดฝึกอบรม วัตถุประสงค์ คำชี้แจงการใช้ชุดฝึกอบรม กำหนดการฝึกอบรม เอกสารประกอบการบรรยาย และการประเมินผลที่ใช้ในการอบรม

2.2 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล โดยดำเนินการแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และภาคสนาม ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.2.1 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบเดี่ยว ทำการทดสอบกับครูจำนวน 3 คน พบว่าผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 61.66/70 ดังที่ได้แสดงผลไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบเดี่ยว

ตอน	คะแนนกิจกรรม ระหว่างเรียน (E ₁)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (E ₂)	E ₁ /E ₂
1	62.66	71	62.66/71.00
2	60.66	69	60.66/69.00
เฉลี่ย	61.66	70	61.66/70.00

หลังจากวิเคราะห์ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบเดี่ยวซึ่งพบว่ายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสาเหตุของการที่ทำคะแนนจากการทดสอบได้น้อย แล้วปรับเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้อสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และปรับข้อคำถามในกิจกรรมหลังการศึกษาให้มีจำนวนใกล้เคียงกันในแต่ละเรื่อง

2.2.2 การตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบกลุ่ม ทำการทดสอบกับครูจำนวน 6 คน พบว่าการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มของชุดฝึกอบรมทางไกล มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 79.00 / 80.00 ตามที่ได้แสดงผลไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบกลุ่ม (n = 6)

ตอน	คะแนนกิจกรรม ระหว่างเรียน (E ₁)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (E ₂)	E ₁ /E ₂
1	80.00	81.00	80.00/81.00
2	78.00	79.00	78.00/79.00
เฉลี่ย	79.00	80.00	79.00/80.00

หลังการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบกลุ่ม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงชุดฝึกอบรมตามคำแนะนำของกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเนื้อหาแต่ละเรื่องออกเป็นส่วน ๆ และเพิ่มขนาดของตัวอักษรให้มีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าเดิมคือ เปลี่ยนจากตัวอักษรขนาด 16 เป็นขนาด 18 เพื่อให้สะดวกแก่การใช้งานมากยิ่งขึ้น

2.2.3 การทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลภาคสนาม มีจำนวนผู้ร่วมในการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นการทดลองจำนวน 30 คน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลในช่วงนี้โดยให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาและทำกิจกรรมในชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง พร้อมทั้งส่งผลการทำกิจกรรมท้ายตอนในชุดฝึกอบรมทางไปรษณีย์ เมื่อครบเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยเชิญกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ พบว่าคะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนระหว่างใช้ชุดฝึกอบรมเท่ากับ 79.50 และคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลัง

การใช้ชุดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ 81.35 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.5 ตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลภาคสนาม (30 คน)

ตอน	คะแนนกิจกรรม ระหว่างเรียน (E ₁)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (E ₂)	E ₁ /E ₂
1	80.00	82.20	80.00/82.20
2	79.00	80.50	79.00/80.50
เฉลี่ย	79.50	81.35	79.50/81.35

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผลทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนใช้ชุดฝึกอบรม เท่ากับ 12.73 และ 0.88 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการใช้ชุดฝึกอบรม เท่ากับ 16.27 และ 0.62 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้การทดสอบค่าที พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 1.79 ซึ่งสูงกว่าค่าที่ที่เปิดจากตาราง จึงสรุปได้ว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการใช้ชุดฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล

ช่วงเวลา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าที
ก่อนใช้ชุดฝึกอบรม	22	12.73	0.88	1.7954
หลังใช้ชุดฝึกอบรม	22	16.27	0.62	

df=21 , t(.05)=1.7247

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากการวิเคราะห์ผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาก่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5 รองลงมาคือ ปริมาณเนื้อหาแต่ละตอนเหมาะสมโดย มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.95, 0.21 ถัดไปเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับ รูปแบบการพิมพ์ ขนาดตัวอักษร รูปภาพ สามารถนำกิจกรรมที่นำเสนอไปปฏิบัติได้ และประโยชน์ที่ได้รับจากเนื้อหาที่นำเสนอ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.90, 0.29 อันดับสุดท้ายคือความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำเสนอมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐานของความคิดเห็นเท่ากับ 4.54 , 0.74 โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดฝึกอบรม มีค่าเท่ากับ 4.83, 0.33 ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล

รายการ	เฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลค่า
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำเสนอ	4.54	0.74	มากที่สุด
2. การจัดลำดับเนื้อหา	4.59	0.50	มากที่สุด
3. ปริมาณเนื้อหาแต่ละตอนเหมาะสม	4.95	0.21	มากที่สุด
4. การใช้ภาษาก่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. รูปแบบการพิมพ์ ขนาดตัวอักษร รูปภาพ	4.90	0.29	มากที่สุด
6. สามารถนำกิจกรรมที่นำเสนอไปปฏิบัติได้	4.90	0.29	มากที่สุด
7. ประโยชน์ที่ได้รับจากเนื้อหาที่นำเสนอ	4.90	0.29	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.83	0.33	มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อความที่กลุ่มตัวอย่างระบุไว้ในท้ายแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

1. เสนอให้มีการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐาน อากาเร ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท โดยสรุปลักษณะสำคัญสั้นๆ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษก่อนจะเข้าสู่เนื้อหาวิธีสอน
2. ควรเสนอตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ต่อจากวิธีสอนที่นำเสนอไว้เพื่อให้ครูเห็นตัวอย่างและเข้าใจการประยุกต์ใช้วิธีสอนต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น
3. ควรขยายภาพให้มีขนาดใหญ่ขึ้นและชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. ต้องการให้เพิ่มเติมเนื้อหาที่เป็นตัวอย่างงานวิจัยแบบ single subject design ในแต่ละรูปแบบ และยกตัวอย่างการใช้สถิติวิเคราะห์ รวมทั้งเห็นว่าควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของกราฟ หรือแผนภูมิต่างๆ
5. ปรับปรุงการทำปกและขนาดของรูปเล่มให้นำมาใช้ได้ทนทานยิ่งขึ้น เช่น การเคลือบปกพลาสติก
6. ควรมีการจัดพิมพ์และเผยแพร่ส่งไปยังโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมทุกโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษ ซึ่งครูสามารถนำไปปรับใช้กับเด็กปกติได้